

Rīgā

03.05.2023. Nr. LPA 1.7.-64

Ministru prezidentam Krišjānim Kariņam

Latvijas Republikas Ministru kabinetam

Kopija:
Valsts kancelejas direktoram
Jānim Čitskovskim

Kultūras ministrijas Valsts sekretāres vietniecei
starptautisko lietu, integrācijas un mediju jautājumos
Zanei Vāgnerei

Par valsts budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026. gadam

Biedrība “Latvijas Pilsoniskā alianse” vērsas ar aicinājumu, lemjot par valsts budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026. gadam, iekļaut ilgtspējīgu finansējumu pilsoniskās sabiedrības darbībai un attīstībai, lai nodrošinātu, ka Latvijā ir stabila, demokrātiskās vērtības balstīta un organizēties spējīga pilsoniskā sabiedrība.

Latvijas Pilsoniskā alianse un tās biedru organizācijas pauž vēlmi un gatavību tikties, lai apspriestu mūsu priekšlikumus, un to, kā tie veicinās demokrātijas noturīgumu un attīstību Latvijā.

Zemāk minētās programmas veicinās **Deklarācijas par Artura Krišjāņa Kariņa vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību sekojošu punktu īstenošanu:**

303. punkta “Attīstīsim un atbalstīsim sabiedrības pašorganizēšanās un noturības mehānismus, paplašinot pilsonisko dialogu. Veicināsim aktīvu sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesos, īstenojot mērķtiecīgu pilsoniskās sabiedrības attīstības rīcībpolitiku un atvēlot pastāvīgu valsts budžeta finansējumu pilsoniskās sabiedrības kapacitātes celšanai un stiprināšanai.”

211. punkta “Pilnveidosim valdības dialogu ar pašvaldībām, pašvaldību sadarbību savā starpā un sadarbību ar valsts institūcijām. Veicināsim kopienas demokrātijas attīstību un darbību vietējo pašvaldību ietvaros.”

91. punkta “Izstrādāsim valsts vadlīnijas jaunatnes politikā un nodrošināsim patstāvīgo finansējumu jauniešu vajadzību izpētei, kā arī valsts mērķdotācijas pašvaldību pamatfunkcijas – darba ar jaunatni – īstenošanai un patstāvīgo bāzes finansējumu nacionāla mēroga jaunatnes organizācijām.”

328. punkta “Nodrošināsim nevalstiskā, privātā un akadēmiskā sektora koordinētu un efektīvu iesaisti informatīvās telpas drošības stiprināšanā.”

Tāpat minētās programmas veicinās **Valdības Rīcības plāna sekojošu punktu īstenošanu:**

91.3. punkta “Nodrošināt jauniešiem plašākas un aktīvākas līdzdalības iespējas, attīstot jauniešos pilsonisko kompetenci un demokrātisko vērtību cieņu, sekmējot jauniešu iesaisti nacionāla, reģionāla un vietēja mēroga jaunatnes organizācijās.”

211.1. punkta “Pilnveidot demokrātisko pašvaldību sistēmu un stiprināt labu pārvaldību pašvaldībās un labas likumdošanas principu ieviešanu, veicināt pašvaldību atvērtību un sabiedrības/ kopienas līdzdalību demokrātijas attīstībā.”

303.2. punkta “Nodrošināt pastāvīgu atbalstu mērķtiecīgai pilsoniskās sabiedrības attīstībai, tai skaitā nodrošinot valsts budžeta finansējuma pieejamību/ pieaugumu programmai "Latvijas NVO fonds", programmai "NVO līdzfinansējuma programma", programmai "Reģionu NVO atbalsta programma" un "Mazākumtautību NVO līdzdalības veicināšanas programmai".”

303.3. punkta “Nodrošināt sabiedrības iesaisti saliedētas sabiedrības politikas veidošanas procesos, tādējādi veicinot sabiedrības izpratni par pilsonisko līdzdalību.”

303.4.punkta “Organizēt diskusiju ar iesaistītajām pusēm (pilsoniskās sabiedrības attīstības jomā strādājošās biedrības, to skaitā, diasporas organizācijas, un nodibinājumi, sociālie un sadarbības partneri, politiķi) par pilsoniskā un sociālā dialoga turpmāko īstenošanas ietvaru un izstrādāt ietvara dokumentu par sabiedrības līdzdalību un pilsonisko dialogu, tostarp vīziju par līdzdalības iespēju palielināšanu digitālajā vidē.”

303.5. punkta “Nodrošināt visu iesaistīto pušu izpratni par sabiedrības līdzdalības nozīmi un jēgpilnu īstenošanu, organizējot daudzveidīgas mācību un komunikācijas aktivitātes dažādām mērķgrupām (publiskajā sektorā nodarbinātie, iedzīvotāji, NVO u.c.), kā arī plašāk veikt sabiedrības līdzdalību un izmantot pilsonisko dialogu valsts pārvaldes darbā.”

328.1.punkta “Izveidot sadarbības tīklu ar NVO, privāto un akadēmisko sektoru, nodrošinot regulāru informācijas apmaiņu par valsts stratēģiskās komunikācijas vēstījumiem, informatīvās telpas drošības aktualitātēm un izaicinājumiem, kā arī veicinot organizētas pilsoniskās sabiedrības, privātā un akadēmiskā sektora līdzdarbību kopīgās aktivitātēs.”

328.2.punkta “Izveidot valsts pārvaldes stratēģisko partnerību ar vismaz vienu nevalstiskā, akadēmiskā, mediju un/vai privātā sektora institūciju, kas sniedz analītisku un pētniecības atbalstu par manipulācijām informatīvajā telpā, tostarp dezinformāciju.”

Tādēļ Latvijas Pilsoniskā alianse aicina **valsts pamatbudžetā 2024., 2025. un 2026. gadam, paredzēt finansējumu:**

1. **Ministru kabineta un NVO sadarbības īstenošanas memoranda padomes jaunā darbības modeļa (pilsoniskā dialoga platformas¹) ieviešanai 200 000 euro** apmērā, tādējādi paredzot bāzes finansējumu **pilsoniskajam dialogam**, kura ieviešanu ir paredzējis arī likumdevējs, apstiprinot Nacionālo attīstības plānu 2021-2027 “(..) nosakot dialogam ar pilsonisko sabiedrību līdzvērtīgu pieeju - sociālo dialogu visos lēmumu pieņemšanas posmos, tādējādi stiprinot demokrātiju, palielinot iedzīvotāju savstarpējo uzticēšanos un uzticēšanos valstij (..)”.
2. programmai “**Nacionālais NVO fonds**” papildus resursus, kas kopumā veidotu NVOF **vismaz 5 miljonu euro apjomā**, lai īstenotu mērķtiecīgu pilsoniskās sabiedrības

¹ Apraksts, kā tas tiktu īstenots praksē: https://nvo.lv/uploads/pilsoniskais_un_socialais_dialogs.pdf

- attīstības politiku, stiprinātu pilsoniskās sabiedrības kapacitāti un radītu atbilstošus apstākļus, kas veicinātu sabiedrības iesaistīšanos un līdzdalību sabiedriski politiskajos procesos valstī.
3. Lai biedrības un nodibinājumi varētu piesaistīt ārvalstu finansējumu, piešķirt finansējumu programmai “**Līdzfinansējuma programma**” **vismaz 200 000 euro** apmērā. Līdzfinansējuma programma ir pierādījusi savu efektivitāti - Pēc Sabiedrības integrācijas fonda aprēķiniem, aptuveni 60 000 EUR līdzfinansējums gadā nodrošina 1 milj.EUR ārvalstu donoru finansējuma piesaisti Latvijā 1 gada periodā. Piesaistītais ārvalstu finansējums tiek ieguldīts kopējā Latvijas tautsaimniecībā, sekmē nodarbinātību (tai skaitā reģionos un mazaizsargāto personu grupas), veic nodokļu nomaksas valsts budžetā, vienlaikus tiek stiprinātas organizācijas, kas palīdz ieviest ES un līdz ar to arī Latvijas politikas (tai skaitā kultūras, izglītības, vides aizsardzības, cilvēktiesību un citās jomās).
 4. **brīvprātīgā darba kustību attīstībai un koordinēšanai ar nevalstisko organizāciju starpniecību programmai vismaz 500 000 euro apmērā**, atbalstot kopienai nepieciešamo darbu un uzdevumu veikšanu, investējot savu laiku un zināšanas, personīgos resursus un sniedzot tiešu labumu valsts ekonomiskajai un sociālajai attīstībai, sociālā kapitāla veidošanai.
 5. **Sabiedrības virzītu jeb “apakšas uz augšu” drošumspējas kopienu un iedzīvotāju iniciatīvu atbalsta programmai vismaz 300 000 euro apmērā**, lai uzlabotu sociālo situāciju un noturību pret krīzēm, stiprinātu cilvēkkapitālu un vienlaikus tautsaimniecības attīstību, jāparedz un jāatbalsta sabiedrības virzītas attīstības iniciatīvas, veidojot labvēlīgu vidi dzīvošanai, uzņēmējdarbībai un ekonomikas attīstībai.

Pasākumu mērķis ir nodrošināt Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādņēs, Latvijas Piektā nacionālā atvērtās pārvaldības rīcības plānā 2022.–2025. gadam, un Nacionālajā attīstības plānā noteikto uzdevumu un mērķu izpildi.

Ietekme uz tautsaimniecību, tai skaitā nacionālo drošību, un ekonomiskās izaugsmes veicināšanu: stabila, demokrātiskās vērtības balstīta un organizēties spējīga pilsoniskā sabiedrība ir nacionālās drošības un cilvēku drošumspējas jautājums (iekšējā un ārējā drošība), tāpat saliedēta un iekļaujoša sabiedrība ir priekšnosacījums Latvijas turpmākai ekonomikas attīstībai.

Latvijas Pilsoniskā alianse ir neatkarīga jumta nevalstiskā organizācija pilsoniskās sabiedrības un demokrātijas stiprināšanas jomā, kuras misija ir pārstāvēt pilsoniskās sabiedrības, tai skaitā biedrību un nodibinājumu kopējās intereses, kas balstītas uz demokrātijas pamatbrīvībām un cilvēktiesībām. Latvijas Pilsoniskā alianse apvieno vairāk kā 140 biedrus, kas kopumā aptver aptuveni 70 000 privātpersonas.

Direktore

(paraksts*)

Kristīne Zonberga

* Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Zonberga 24245580
Kristine@nvo.lv